

Bevezetés

„A lelki vezetés célja, hogy egy ember életének felszíne alá hatoljon, hogy a szokásos gesztusok és viselkedési módok mögé jusson, amelyeket a világnak mutat, és előhossa belső lelki szabadságát, legbelőbb valóságát, amelyet mi Krisztusképűségnek hívunk.”

(Thomas Merton)

Mi az evangélium szíve?

Háromféleképpen láthatom saját magamat: aki voltam, amivé lettem/aki vagyok, és végül, amivé lenni szeretnék (azaz amilyennek szerintem kellene lennem).

Általában az, amivé lettem, nemcsak azzal nem esik egybe, amivé lenni szeretnék, de azzal sem, amivé tett engem az Isten. Sokan azért nem tudunk kiteljesedni, azért vagyunk identitászarban, mert ez utóbbira nem figyelünk: csupán arra, amivé lettünk, vagy esetleg arra, aminek kellene lennünk.¹ Ritkább esetben: amivé tenne

---

1 Az előbbi kétségbe ejt, „savanyú” kereszténnyé tesz. Az utóbbira való összpontosítás elérhetetlen mércének tünteti fel előttem a Krisztus-követést, és így merev, törvényeskedő, moralizáló hívőt farag belőlem.

az Isten, már az én elképzelésem szerint, de úgy tűnik, valamiképpen ez nem sikerült neki. Nyilván ez nem állhat fönn. Arról lehet itt szó, hogy nem arra figyelek, amivé tett az Isten, ezért tévesen kezdek következtetni: azt veszem valóságnak, amivé lettem, és nem azt, amivé az Isten tett. Márpedig ez utóbbit csak hittel lehet megragadni. Pál apostol éppen ezért mondja: „hitben járunk, nem látásban” (2Kor 5,7).² A 16. vers szerint pedig arra biztat: „Mi mostantól fogva senkit sem ismerünk test szerint: ha ismertük is Krisztust test szerint, most már őt sem így ismerjük.” Ebből következik: ha senkit, úgy magamat sem ismerhetem többé test szerint. Másnak ismerhetem fel magam Krisztusban, a Lélek szerint, mint ahogy Krisztuson kívül másnak ismerném meg és tapasztalnám magam. Krisztus tanítványa hitben jár és hitben ismer, és így a hitben másképp is tapasztalja magát, mintha látásban járna, látás szerint tapasztalna bármit is önmagáról.

Ha az evangélium jóhírt, örömhírt jelent, akkor Istennek bizonyára van üzenete, jó híre, vigasza mindarra nézve is, amivé lettem – mindarra nézve is, amivé engem tett, és esetleg arra nézve is, amivé tenni szeretne. Éppen ezért az első és legfontosabb kérdés: mi a keresztyén

---

2 A bibliai idézeteket – néhány kivételtől eltekintve – a 2014. évi Protestáns Új Fordítású (újonnan revideált) Bibliából vettük át (szerk. megj.).

üzenet lényege, mi a keresztyén örömhír, pontosabban mi ennek a jóhírnek – evangéliumnak a szíve? Most nem a Biblia szíveként emlegetett János 3,16-ra gondolok. Pál apostol azt írja a korintusbelieknek: „...nem tudok közöttek másról, csak Jézus Krisztusról, róla is mint a megfeszítettől” (1Kor 2,2). Pál evangéliuma tehát a megfeszített Krisztusról szóló örömhír, ezt egy másik helyen így mondja: „mi a megfeszített Krisztust hirdetjük” (1Kor 1,23). Nem az a kérdés, hogy mivé lettem a megfeszített Krisztuson kívül, és nem az a fontos, hogy én mivé szeretnék lenni, mert Krisztuson kívül ennek sincs jelentősége. Hanem az a kérdés, hogy mivé tett engem Isten, a megfeszített Krisztusban és a megfeszített Krisztus által. Ezt legjobban a Galata 2,20 fejezi ki: „Krisztussal együtt keresztre vagyok feszítve: többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem; azt az életet pedig, amelyet most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem.” (Vagyis ez már megtörtént a múltban).

Olyan ez, mintha a Szentírás ezer színben pompázó ragyogó fényét gyűjtőlencsével fókuszba gyűjtenénk, majd ezzel a vallástétellel gyűjtanánk lánggra a szívünket. („Hát nem gerjedezett-e a szívünk – emlékeznek ámulva az emmausi tanítványok a Feltámadott Jézussal való beszélgetésükre –, amikor beszélt velünk az úton?” – Lk 24,32 – Revideált Károli Biblia.)

A keresztt a gyűjtőlencse, és a Megfeszítettről szóló örömhír – hogy én vele együtt már meghaltam a bűnre nézve, és vele együtt már feltámadtam Istenre nézve, ennek megvallása lobbantja lánggra a hívő ember szívét. A Második Helvét Hitvallás azt kérdezi, hogyan tanítsuk, hirdessük az Igét? A Róma 12,5 alapján így válaszol: az Írás mértéke, a *regula fidei*, tehát a hit szabálya szerint. Mi a hit szabálya, mi az Írás mértéke? A Megfeszített Krisztus örömhíre! Ami hitet gerjeszt.

***Isten Nagy Története,
amelybe a mi kis életünket
hit által belefoglalja***

Ha az örömhír szíve a Megfeszített, akkor a háttere, a megváltás, és vele együtt a mi életünk kerettörténete az Isten Nagy Története. Ez a nagy történet a teremtés, a bűneset, a megváltás és a végső helyreállítás egyetemes és mindent átfogó nagy története. Ez több, mint az üdvtörténet: ez a kontextus, amelybe Isten hit által minket belehelyez. E négy szakasz háttérében a mi kis porszem életünk értelmet, célt, életet, szabadulást és közösséget nyer, hisz enélkül az ember négy dologtól szorong és menekül: az élet értelmetlenségétől, a haláltól, a szabadságtól és az elszigeteltségtől/egyedül maradáستól.

Mi tehát az evangélium kerete, mi az örömhír kontextusa?

Csak akkor tudom, hogy mit kell tennem, ha előbb megtudom, miért vagyok itt e sárgolyón („lenni, mielőtt tenni”), mi értelme van az életnek, és csak akkor tudom meg, hogy mi az életem értelme, ha előbb arra kapok feleletet: milyen történet része vagyok? Ahogyan Alasdair MacIntyre találóan megfogalmazta: „Csak akkor tudom megválaszolni a kérdést: „Mit kell tennem?”, amennyiben az ezt megelőző kérdésre is tudok válaszolni: „Milyen történetbe illeszkedik az én saját történetem?”

Ki vagyok? Mit jelent az, hogy keresztyén vagyok – Krisztus-követő, krisztusi ember? Amit ez jelent számomra, aszerint fogok élni és cselekedni. Aki keresztyén, az nemcsak magát igyekszik annak állítani, hanem az életét is beleállította az Isten Nagy Történetébe. Lesslie Newbiggin, jelentős 20. századi teológus szerint: „Az emberi élet megértése attól függ, hogy milyen értelmezését alakítjuk ki az emberi történetnek. Mi az a valós történet, aminek az én saját éleltsztorim is részese?” N. T. Wright hívta fel a figyelmet arra, hogy „...egy történet a legjobb útja-módja annak, hogy a világról úgy tudjunk beszélni, amint az valójában létezik.” És ő maga le is szögezi: „...a kereszténység lényege abban áll, hogy egy olyan történetet kínál, amely az egész világ története. Ez egy publikus igazság.”

Magyarán, Isten Nagy Története maga a világ története, ami meghaladja az üdvtörténetet – utóbbi a fókuszpont, emez pedig a keret, létezésünk kontextusa Isten Országá felől nézve.

Mi a hit?

A hit az én piciny porszem élettörténetem *belehelyezése* Isten Nagy Történetébe. Hinni Jézusban – ha az Újszövetség nyelvén, görögül értelmezzük a mondatot – azt jelenti, hogy *Jézusba „belehiszem magam”* (*en Christo, eis Christo*), és Ő általa belefoglalom magam Isten történetébe. Ez azt jelenti, hogy Jézus Krisztus valóban az Ajtó (Jn 10,9), Akin keresztül nemcsak az üdvtörténet láncolatába léphetek be, de Isten világot átfogó történetébe is. Kol 1,15–17: „Ő a láthatatlan Isten képe, az elsőszületett minden teremtmény előtt. Mert benne teremtetett minden a mennyen és a földön, a láthatók és a láthatatlanok, akár trónusok, akár uralmak, akár fejedelemségek, akár hatalmasságok: minden általa és reá nézve teremtetett. Ő előbb volt mindennél, és minden őbenne áll fenn.” Ezért élhetjük meg biztatásként, amit Richard Bauckham³ mond: „Elfogadni ennek a történetnek a tekin-

---

3 Dr. Michael Goheen missziológus szóbeli előadása nyomán idézem, szíves engedelmével, mint ahogy az ő gondolatmenetét követem ebben a részben az Isten Nagy Történetére nézve is (God’s Big Story).

télyét azt jelenti: *beleilleszkedni és lakozást venni* benne. Azt jelenti, hogy úgy élek a világban, ahogy ez a történet a világot számomra leírja.” Michael Goheen⁴ N. T. Wright gondolatai nyomán összeállított egy táblázatot: *Az Írás dramaturgiája – az Isten Országá sztorija* címmel:

Az Írás dramaturgiája – az Isten Országá sztorija

ELSŐ FELVONÁS: Az Úr, a Királyok Királya létrehozza és megalapozza az Isten Országát: TEREMTÉS

MÁSODIK FELVONÁS: Lázadás az Országban:
BUKÁS (bűneset)

HARMADIK FELVONÁS: A Király kiválasztja Izraelt: a MEGVÁLTÁS kezdeményezése

Élső szín: Egy közösség létrehozása, a választott nép teokráciájának, Isten-

---

4 Michael Goheen hívta fel a figyelmem arra, mennyire gondolatébresztő lehet, amint egy hindu vallástörténész kívülállóként szemlél bennünket: „Nem tudom megérteni, hogy Indiában a misszionáriusok miért úgy mutatják be a Bibliát, mint egy másik vallási Könyvet. Nem egy vallási könyv – és hát amúgy van már elég vallási könyvünk Indiában. Nincs többre szükségünk! A ti Bibliátokban az egyetemes történet egyedülálló értelmezését találok meg, az egész teremtés és az emberi faj történelmét. És emiatt az emberi személyiségnek mint a történelem felelősségteljes szereplőjének egyedülálló interpretációját is. Ez egyedülálló. Más hozzá fogható nincs a világ egész vallási irodalmában, amit mellé lehetne sorolni.” (Chaturvedi Badrinath)

uralmú megformálásának elrendelése, Izrael alkotmánya, a Tóra kihirdetése (Pentateuch – Mózes öt könyve)

Második szín: Az Isten Országára mutató közösséget beviszi az Ígéret Földjére, beplántálja egy adott helyre ezt a prototípus-országot, hogy Isten Országára mutató jel legyen a népek között (Józsue – Ezsdrás – Nehémiás). Azonban a választott nép nem tudja betölteni az Isten Országa felmutatásának és terjesztésének misszióját, az Ország evangéliumát, újra csak megváltás után kiált a választott nép történelme is, az exodus után a fogságra vitel és újabb exodus, hazamenetel váltogatja egymást.

NEGYEDIK FELVONÁS: a Király eljövetele, a Király maga érkezik Messiásként, a testet öltés: a MEGVÁLTÁS megvalósítása

ÖTÖDIK FELVONÁS: a Királyról és Királyságáról, az Isten Országáról szóló jóhír terjesztése: az egyház missziója

Első szín: Jeruzsálemtől Samárián át a pogányokig, Rómáig (ApCsel)

Második szín: Rómától a föld végső határáig (a II. sz.-tól napjainkig)

HATODIK FELVONÁS: A Király visszatérése: a véghezvitt Megváltás kiteljesedése és MINDENEK HELYREÁLLÍTÁSA

A fiúságunk beágyazása az Isten nagy történetébe

Az Újszövetségben öt páli ige szól kifejezetten az adopcioról, a fiúvá fogadtatásról. De ennél tágabb a bibliai kontextus, ezt próbáljuk alább ábrázolni.

1) A TEREMTÉS ELŐTTÉRŐL A BUKÁSON ÁT A MEGVÁLTÁSIG:

Az Isten-fiúság és örökbefogadás/adopció terve:
(Ez az első páli igeszakasz a fiúságról az Isten nagy Történetének megfelelően visszamutat a teremtés előtti örökkévalóságra:)

Ef 1,3–6: Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki megáldott minket mennyei világának minden lelki áldásával Krisztusban. Mert őbenne kiválasztott minket magának már a világ teremtése előtt, hogy szentek és feddhetetlenek legyünk előtte szeretetben. Előre el is határozta, hogy fiaivá fogad minket Jézus Krisztus által, akarata és tetszése szerint, hogy magasztaljuk dicsőséges kegyelmét, amellyel megajándékozott minket szeretett Fiában.

2) A TÖRTÉNET A TEREMTÉS – BUKÁS – MEGTESTESÜLÉS HÁTTERÉBEN:

Az ember eredetileg Isten-fiúságra/Isten-vonású fiúvá, azaz Isten Fiának mint a teremtmények

között elsősülöttek a képére és „mintájára” volt teremtve:

1Móz 1,26–27: *Akkor ezt mondta Isten: Alkosunk embert a képmásunkra, hozzánk hasonlóvá: uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, az állatokon, az egész földön és mindenben, ami a földön csúszik-mászik. Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket.*

Kol 1,15: *Ő a láthatatlan Isten képe, az elsősülött minden teremtmény előtt.*

3) A BUKÁSTÓL ISTEN NÉPÉNEK MINT FIAKNAK KIVÁLASZTÁSÁIG

Izrael népe volt a bukás után eredetileg az *Isten-fiúságra* kiválasztva:

(Ez a *második páli ige a fiúságról* Isten nagy Történetének megfelelően Izrael kiválasztására utal.)

Róma 9,3–5: *Mert azt kívánom, hogy inkább én magam legyek átok alatt, Krisztustól elszakítva, az én testvéreim, az én test szerinti rokonaim helyett, akik izráeliták, akiké a fiúság és a dicsőség, a szövetségek és a törvényadás, az istentisztelet és az ígéretek, akiké az ősatyák, és akik közül származik a Krisztus test szerint, aki Isten mindenek felett: áldott legyen mindörökké. Ámen.*